

Київський університет імені Бориса Грінченка
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра інформаційних технологій і математичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПРАКТИКА (ПЕРЕДДИПЛОМНА) ПЕДАГОГІЧНА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки

6.040201 «Математика*»
(шифр і назва напрямку підготовки)

інституту, факультету, відділення

Факультет інформаційних технологій та управління
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма Практики (переддипломної) педагогічної для студентів галузі знань 0402 «Фізико-математичні науки» напрямку підготовки 6.040201 «Математика*».

Розробники:

Литвин О.С., кандидат фізико-математичних наук, завідувач кафедри інформаційних технологій і математичних дисциплін факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Мазур Н.П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій і математичних дисциплін факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інформаційних технологій і математичних дисциплін.

Протокол від « 7 » вересня 2016 року № 2.

Завідувач кафедри інформаційних технологій і математичних дисциплін

(підпис)

Литвин О.С.
(прізвище та ініціали)

© Литвин О.С., Мазур Н.П. 2016 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 р.

Практика (переддипломна) педагогічна, 6.040201 «Математика*»

1. Опис практики (переддипломної) педагогічної

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 12, із них: педагогічна практика – 12	Галузь знань 0402 «Фізико-математичні науки»	Нормативна частина циклу «Практика»
	Напрямок підготовки 6.040201 «Математика*»	
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»	Рік підготовки 4-й
Змістових модулів – 6		Семестр 7-й, 8-й
Індивідуальні завдання: орієнтовна тематика індивідуальних завдань наведена в п.7		Самостійна робота 432 год.
Загальна кількість годин – 432		Вид контролю 7-й семестр – залік 8-й семестр – залік
Тижневих годин для денної форми навчання: самостійної роботи – 36 год.		

2. Мета і завдання практики (переддипломної) педагогічної

Практика (переддипломна) педагогічна – важлива ланка в системі підготовки вчителя, важливе джерело актуалізації педагогічної освіти, створення її життєвої цінності для поліпшення професійних відносин. Вона є заключною ланкою неперервної практичної підготовки студентів випускного курсу, яка забезпечує можливість присвоєння випускнику кваліфікації вчителя і є логічним завершенням професійно-педагогічної підготовки, що проводиться для студентів II–IV курсів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Специфіка практики (переддипломної) педагогічної полягає у збільшенні обсягу самостійної діяльності студентів порівняно з іншими видами практик та здійсненні ідентифікації з професійною діяльністю вчителя за рахунок того, що практика проводиться в умовах, ідентичних умовам майбутньої самостійної педагогічної діяльності. Робота студента у період переддипломної практики характеризується тією ж різноманітністю функцій, що й робота педагога, тобто передбачає різноаспектну самостійну діяльність студента на робочому місці вчителя-предметника та класного керівника, а саме:

- підготовку до проведення і проведення навчальних занять: уроків, факультативів, предметних гуртків тощо;
- планування і здійснення навчально-виховних заходів;
- застосування діагностичних методик;
- теоретичні і практичні напрацювання до державної атестації;
- адаптацію майбутнього вчителя до умов реального освітнього простору закладу освіти та ін.

Творчий характер практики передбачає, що у її процесі в кожного студента розвиваються дослідницькі здібності, здатність до нестандартного ведення навчально-виховного процесу, художні, артистичні здібності.

Комплексний характер практики (переддипломної) педагогічної передбачає те, що студент виконує специфічні види професійної діяльності вчителя: проводить уроки, навчальні екскурсії, різноманітні форми виховної роботи та роботи з батьками, працює з документацією тощо.

Практика (переддипломна) педагогічна проводиться у два етапи: у 7-му і 8-му семестрах. Зміст практики (переддипломної) педагогічної передбачає ті ж складові, що й педагогічна практика (навчальна), але з урахуванням особливостей професійно-педагогічної діяльності вчителя-предметника та класного керівника з учнями старших класів (III ступінь загальноосвітньої школи), що зумовлює різноманітність форм, методів, засобів навчання основних фахових предметів, забезпечення викладання навчальних предметів відповідно до профілю навчання або спеціалізації, здійснення профорієнтаційної роботи, підготовку старшокласників до зовнішнього незалежного оцінювання. Таким чином відбувається ускладнення й урізноманітнення за предметом, змістом і характером діяльності студентів, які перебувають на переддипломній педагогічній практиці.

Програма практики (переддипломної) педагогічної визначає мету і завдання практики, її стратегію, комплекс професійно-педагогічних умінь майбутніх фахівців, перелік та обсяг завдань із трьох змістових модулів: навчального, виховного та дослідницького, перелік індивідуальних завдань, вимоги до звіту про практику, умови підбиття її підсумків, включає список рекомендованих джерел.

Мета практики (переддипломної) педагогічної – формування у майбутніх учителів професійних умінь та навичок та готовності майбутніх учителів до професійної педагогічної діяльності.

Основними завданнями практики (переддипломної) педагогічної є:

- вироблення умінь проектувати розвиток особистості дитини;
- набуття навичок прийняття самостійних рішень під час проведення навчально-виховної, організаційної та дослідницької роботи в реальних умовах загальноосвітніх закладів;
- формування загально-професійних та спеціалізовано-професійних компетенцій у галузі рідної мови, інформаційно-комунікаційних технологій, навчально-виховної діяльності, міжособистісних та міжкультурних стосунків та ін.

3. Організація проведення практики (переддипломної) педагогічної

Керівництво практикою (переддипломною) педагогічною здійснюють керівники практики від університету. Керівник практики від випускової кафедри призначається завідувачем відповідної кафедри. Студенти проходять практику з відривом від навчальних занять впродовж терміну, який визначено навчальним планом.

Організація практики (переддипломної) педагогічної передбачає такі заходи:

1. За погодженням з адміністрацією школи груповий керівник практики прикріплює студентів-практикантів по одній особі (максимальна кількість – дві особи) до класу.
2. Кожний практикант на весь період практики складає індивідуальний календарний план виконання завдань, які передбачено програмою практики. Індивідуальний план узгоджується з учителем і затверджується груповим керівником практики.
3. Студенти-практиканти ведуть записи в щоденнику педагогічної практики, де фіксують зміст здійсненої в школі роботи.
4. У групі студентів, які проходять практику, призначається староста, котрий веде записи в журналі відвідувань практикантами школи і виконує доручення керівників практики.

Організаційний етап практики передбачає виконання студентами на базі практики таких завдань:

- знайомство з кадровим складом педагогічного колективу закладу освіти, правами та обов'язками директора, заступників директора, вчителя-предметника, класного керівника;
- ознайомлення з організаційними формами навчально-виховної роботи школи (бесіда з директором школи про організаційні форми роботи школи і пошук нових, ефективних форм навчання, екскурсії по школі);
- вивчення матеріально-технічної бази (лабораторії, майстерні, спеціалізовані кабінети, спортивні зали тощо).

З питань виконання завдань практики студенти отримують консультації у групового керівника, викладачів кафедри інформаційних технологій та математичних дисциплін, методистів, а також учителів. Для проведення уроків і навчально-виховних занять студенти-практиканти заздалегідь складають детальні плани-конспекти, які перевіряються і затверджуються керівниками від бази практики.

Пробні і залікові уроки, позаурочні заходи з навчального предмета студенти проводять у присутності вчителя-наставника, а також вільних від уроків студентів. Проведені уроки аналізуються й оцінюються.

У підгрупі студентів на весь період практики (переддипломної) педагогічної складається графік проведення уроків і позаурочних навчально-виховних заходів з предмету, один екземпляр якого надається кожному з керівників практики від ВНЗ.

4. Програма практики (переддипломної) педагогічної

Змістовий модуль 1. Принципи організації освітнього процесу в ЗНЗ

Організаційні заходи щодо проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу. Аналіз структури і основних напрямів педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти. Ознайомлення з методикою планування і реалізації навчального процесу. Складання індивідуального плану проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу.

Змістовий модуль 2. Підготовка та проведення уроків в ЗНЗ

Підготовка до практичного проведення уроків. Написання конспектів уроків, консультації, відвідування уроків вчителя-наставника, узгодження дій з вчителем-наставником, керівниками

практики від випускової кафедри. Формування пакету дидактичних матеріалів до проведення уроків. Узгодження з вчителем-наставником і керівниками практики. Проведення уроків з фахових дисциплін під керівництвом вчителя-наставника за розкладом занять.

Змістовий модуль 3. Підсумки I етапу практики (переддипломної) педагогічної

Складання самоаналізу уроків. Впорядкування звітних матеріалів. Підготовка звіту про проходження практики. Формування комплекту звітних матеріалів про проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу.

Змістовий модуль 4. Принципи організації виховної роботи в ЗНЗ

Організація проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу. Складання індивідуального плану проходження практики з урахуванням вимог до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики. Аналіз основних напрямів виховної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти. Складання плану навчально-виховних заходів.

Змістовий модуль 5. Проведення навчально-виховних заходів в школі

Написання і узгодження планів, сценаріїв навчально-виховних заходів з вчителем-наставником і керівниками практики. Створення дидактичних матеріалів для проведення навчально-виховних заходів із застосуванням інформаційних технологій. Відвідування позакласних заходів вчителів та студентів, батьківських зборів. Проведення навчально-виховних заходів.

Змістовий модуль 6. Підсумки II етапу практики (переддипломної) педагогічної

Складання самоаналізу навчально-виховних заходів. Підготовка практичних матеріалів до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики. Впорядкування звітних матеріалів. Підготовка звіту про проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу.

5. Структура практики (переддипломної) педагогічної

№ з/п	Назви видів роботи і завдань практики	Кількість годин		
		Усього	Прак.	С.р.
Змістовий модуль 1. Принципи організації навчально-виховного процесу в ЗНЗ				
1	Організаційні заходи щодо проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу. Отримання методичних рекомендацій та індивідуальних завдань.	12	6	6
2	Аналіз структури і основних напрямів педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти.	30	15	15
3	Ознайомлення з методикою планування і реалізації навчально-виховного процесу в ЗНЗ. Складання індивідуального плану проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу.	30	15	15
Разом за змістовим модулем 1		72	36	36
Змістовий модуль 2. Підготовка та проведення уроків в ЗНЗ				
4	Підготовка до практичного проведення уроків. Відвідування уроків вчителів та студентів	18	9	9
5	Написання конспектів уроків, консультації.	30	15	15
6	Формування пакету дидактичних матеріалів до проведення уроків.	30	15	15
7	Узгодження дій з вчителем-наставником і керівниками практики від випускової кафедри графіку проведення уроків.	6	3	3
8	Проведення уроків математики під керівництвом вчителя-наставника за розкладом занять.	24	12	12
Разом за змістовим модулем 2		108	54	54

Змістовий модуль 3. Підсумки I етапу практики (переддипломної) педагогічної				
9	Аналіз та самоаналіз уроків. Впорядкування звітних матеріалів.	12	6	6
10	Підготовка звіту про проходження практики.	12	6	6
11	Формування комплексу звітних матеріалів про проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу.	12	6	6
	Разом за змістовим модулем 3	36	18	18
	Всього за VII семестр	216	108	108
Змістовий модуль 4. Принципи організації виховного роботи в ЗНЗ				
12	Організація проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу.	12	6	6
13	Складання індивідуального плану проходження практики з урахуванням вимог до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики.	24	12	12
14	Аналіз основних напрямів виховної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти.	24	12	12
15	Складання плану навчально-виховних заходів.	12	6	6
	Разом за змістовим модулем 4	72	36	36
Змістовий модуль 5. Проведення навчально-виховних заходів в школі				
16	Написання і узгодження планів, сценаріїв навчально-виховних заходів з вчителем-наставником і керівниками практики.	30	15	15
17	Створення дидактичних матеріалів для проведення навчально-виховних заходів.	30	15	15
18	Відвідування позакласних заходів вчителів та студентів, батьківських зборів.	24	12	12
19	Проведення навчально-виховних заходів. Робота з батьками	24	12	12
	Разом за змістовим модулем 5	108	54	54
Змістовий модуль 6. Підсумки II етапу практики (переддипломної) педагогічної				
20	Аналіз і самоаналіз навчально-виховних заходів.	12	6	6
21	Підготовка практичних матеріалів до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики.	12	6	6
22	Впорядкування звітних матеріалів. Підготовка звіту про проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу.	12	6	6
	Разом за змістовим модулем 6	36	18	18
	Всього за VIII семестр	216	108	108
	Разом за навчальним планом	432	216	216

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Принципи організації навчально-виховного процесу в ЗНЗ		36	5
1	Організаційні заходи щодо проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу. Отримання методичних рекомендацій та індивідуальних завдань.	6	1

2	Аналіз структури і основних напрямів педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти.	15	2
3	Ознайомлення з методикою планування і реалізації навчально-виховного процесу в ЗНЗ. Складання індивідуального плану проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу.	15	2
Змістовий модуль 2. Підготовка та проведення уроків в ЗНЗ		54	5
4	Підготовка до практичного проведення уроків. Відвідування уроків вчителів та студентів	9	0,5
5	Написання конспектів уроків, консультації.	15	1
6	Формування пакету дидактичних матеріалів до проведення уроків.	15	2
7	Узгодження дій з вчителем-наставником і керівниками практики від випускової кафедри графіку проведення уроків.	3	0,5
8	Проведення уроків математики під керівництвом вчителя-наставника за розкладом занять.	12	1
Змістовий модуль 3. Підсумки I етапу практики (переддипломної) педагогічної		18	5
9	Аналіз та самоаналіз уроків. Впорядкування звітних матеріалів.	6	2
10	Підготовка звіту про проходження практики.	6	1
11	Формування комплексу звітних матеріалів про проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу.	6	2
Всього за VII семестр		108	15
Змістовий модуль 4. Принципи організації виховної роботи в ЗНЗ		36	5
12	Організація проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу.	6	1
13	Складання індивідуального плану проходження практики з урахуванням вимог до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики.	12	1
14	Аналіз основних напрямів виховної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти.	12	2
15	Складання плану навчально-виховних заходів.	6	1
Змістовий модуль 5. Проведення навчально-виховних заходів в школі		54	5
16	Написання і узгодження конспектів навчально-виховних заходів з вчителем-наставником і керівниками практики.	15	1
17	Створення дидактичних матеріалів для здійснення навчально-виховних заходів.	15	2
18	Відвідування позакласних заходів вчителів та студентів, батьківських зборів.	12	1
19	Проведення навчально-виховних заходів. Робота з батьками	12	1
Змістовий модуль 6. Підсумки II етапу практики (переддипломної) педагогічної		18	5
20	Аналіз і самоаналіз навчально-виховних заходів.	6	2
21	Підготовка практичних матеріалів до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики.	6	2
22	Впорядкування звітних матеріалів. Підготовка звіту про проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу.	6	1
Всього за VIII семестр		36	15
Разом за навчальним планом		216	30

7. Зміст завдань практики (переддипломної) педагогічної

Навчальний блок

Передбачає:

- ознайомлення студентів з основними документами, що регламентують роботу школи (статут, правила внутрішнього розпорядку, плани роботи школи і вчителів, розклад занять і основні принципи його побудови; щоденники учнів і класні журнали, учнівські зошити);
- вивчення системи планування учителем роботи з навчання і виховання учнів;
- відвідування уроків досвідчених учителів із предметів обраної спеціальності з їх наступним аналізом і виконанням кожним студентом індивідуальних завдань (спостереження на уроках за характером навчально-виховних завдань, специфікою викладання навчальних предметів, особливостями навчально-виховної роботи залежно від віку учнів; вивчення досвіду роботи вчителя із закріплення нових знань на уроці, формування в учнів практичних умінь і навичок, реалізації індивідуального підходу до учнів на уроці);
- підготовку і проведення навчальних занять (уроків, факультативів, предметних гуртків) та виховних заходів відповідно до плану, затвердженого шкільною адміністрацією;
- взаємовідвідування навчальних занять і виховних заходів своїх колег з наступним складанням аналітичного звіту (Додаток А.1);
- здійснення допомоги вчителю у виготовленні дидактичних матеріалів до уроків, проведенні виховних заходів, наданні індивідуальної допомоги учням;
- підготовку та розвиток матеріально-технічної бази навчальних кабінетів школи (виготовлення наочних посібників, стендів; випуск бюлетенів і газет; макетів, обладнання, пристроїв; дидактичного матеріалу тощо);
- систематичне ведення щоденника переддипломної педагогічної практики;
- укладання звітної документації з переддипломної педагогічної практики;
- участь у настановній та звітній конференціях.

Групові та індивідуальні завдання практики (переддипломної) педагогічної визначаються для студентів з урахуванням специфіки їх фахової підготовки, наприклад:

- надати допомогу вчителю у розробленні і виготовленні дидактичних матеріалів до конкретних тем уроків (кількість узгоджується з керівником від бази практики, мінімальна кількість 5 уроків);
- розробити розгорнутий план-конспект заняття гурткової або факультативної форми (предметний гурток, факультатив тощо);
- організувати творчу групу школярів із розв'язування олімпіадних задач з математики;
- розробити комп'ютерну підтримку вивчення конкретної навчальної теми (тема узгоджується з керівником від бази практики) та ін.

Виховний блок

Передбачає:

- вивчення плану виховної роботи класного керівника;
- відвідування виховних заходів загальношкільних або класного керівника закріпленого класу;
- підготовка та проведення виховних заходів відповідно до плану проведення заходів, затверджених шкільною адміністрацією (Додаток А.3);
- аналіз виховних заходів;
- здійснення просвітницької і профорієнтаційної роботи.

Групові та індивідуальні завдання виховного блоку практики (переддипломної) педагогічної визначаються для студентів з урахуванням специфіки їх фахової підготовки, наприклад:

- Підготувати план-проспект профорієнтаційного заходу для учнів старших класів. Здійснити презентацію історії розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка, напрями, спеціальності та рівні підготовки фахівців. Ознайомити учнівський та педагогічний колектив із цікавими подіями життя Київського університету імені Бориса Грінченка, іменами видатних педагогів, з якими пов'язано історію та сьогодення закладу. Зосередити огляд багатогранної спадщини Б.Д.Грінченка на висвітленні основних періодів його життя і педагогічної діяльності.
- Підготувати матеріали до тематичних виставок з математики.
- Розробити план-проспект тематичних батьківських зборів та провести їх (за погодженням із керівником від бази практики).
- Разом з учнями підготувати презентаційні проекти в рамках тем загальношкільного проекту (теми та зміст узгодити з керівником від бази практики).

Дослідницький блок

Передбачає:

- виконання завдання з розроблення наукової проблеми, що визначена студентом для написання кваліфікаційної роботи або складання державних іспитів;
- вивчення структури педагогічної діяльності вчителя, ступеня його обізнаності із сучасними методами педагогічної діагностики;
- дослідження особливостей вивчення конкретних тем з математики учнів різного віку і узагальнення їх у методичні рекомендації (за погодженням із керівником від бази практики);
- проведення спостереження за учнівським колективом і узагальнення його у психолого-педагогічну характеристику (Додаток А.2);
- здійснення спостереження та аналізу виховного заходу;
- виконання групового або індивідуального науково-педагогічного дослідження;
- збір матеріалів, необхідних для виконання науково-дослідної роботи або складання державних іспитів;
- написання звіту-самоаналізу за результатами переддипломної педагогічної практики.

Групові та індивідуальні завдання дослідницького блоку практики (переддипломної) педагогічної визначаються для студентів з урахуванням специфіки їх фахової підготовки, наприклад:

- Вивчити і узагальнити продуктивний педагогічний досвід роботи вчителя-предметника, класного-керівника, педагога-організатора.
- Вивчити і узагальнити продуктивні ідеї шкільних педагогів, спрямованих на удосконалення процесу формування в учнів знань, умінь та навичок під час вивчення дисципліни фаху (спеціалізації).

Зміст індивідуальних завдань конкретизується і уточнюється під час практики (переддипломної) педагогічної керівниками практики від університету.

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, можуть надалі бути використані для виконання науково-дослідної роботи, підготовки доповіді, наукової статті, під час комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики тощо.

8. Навчально-методична карта педагогічної практики (навчальної)

VIII семестр: разом - 216 год., з них: практика – 108 год., самостійна робота – 108 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Принципи організації навчально-виховного процесу в ЗНЗ (25 балів)			Змістовий модуль 2. Підготовка та проведення уроків в ЗНЗ (50 балів)			Змістовий модуль 3. Підсумки I етапу практики (переддипломної) педагогічної (25 балів)						
	Теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Практика (теми, бали)		1. Організаційні заходи щодо проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу. Отримання методичних рекомендацій та індивідуальних завдань (5 балів)		2. Аналіз структури і основних напрямів педагогічної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти (5 балів)		3. Ознайомлення з методикою планування і реалізації навчально-виховного процесу в ЗНЗ. Складання індивідуального плану проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу (5 балів)		4. Підготовка до практичного проведення уроків. Відвідування уроків вчителів та студентів (5 балів)		5. Написання конспектів уроків, консультації. (10 балів)		6. Формування пакету дидактичних матеріалів до проведення уроків (10 балів)	
Індивідуальні завдання (бали)		Індивідуальні завдання – 5 балів		Індивідуальні завдання – 5 балів		Індивідуальні завдання – 5 балів		Індивідуальні завдання – 5 балів		Індивідуальні завдання – 5 балів		Індивідуальні завдання – 5 балів	
Самостійна робота		Самостійна робота – 5 балів		Самостійна робота – 5 балів		Самостійна робота – 5 балів		Самостійна робота – 5 балів		Самостійна робота – 5 балів		Самостійна робота – 5 балів	
Підсумковий контроль (вид, бали)		Загальне – 100 балів											
		10. Аналіз та самоаналіз уроків. Впорядкування звітних матеріалів (5 балів)		11. Підготовка звіту про проходження практики (5 балів)		12. Формування комплексу звітних матеріалів про проходження практики (переддипломної) педагогічної I етапу (5 балів)							

VIII семестр: разом – 216 год., з них: практика – 108 год., самостійна робота – 108 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 4. Принципи організації виховного роботи в ЗНЗ (25 балів)				Змістовий модуль 5. Проведення навчально-виховних заходів в школі (50 балів)				Змістовий модуль 6. Підсумки II етапу практики (переддипломної) педагогічної (25 балів)			
Теми	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Практика (теми, бали)	1. Організація проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу. (2 бали)				5. Написання і узгодження планів, сценаріїв навчально-виховних заходів з вчителем-наставником і керівниками практики. (10 балів)				9. Аналіз і самоаналіз навчально-виховних заходів (5 балів)			
	2. Складання індивідуального плану проходження практики з урахуванням вимог до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики. (5 балів)				6. Створення дидактичних матеріалів для проведення навчально-виховних заходів. (10 балів)				10. Підготовка практичних матеріалів до комплексного екзамену з педагогіки, психології та методики навчання математики (5 балів)			
	3. Аналіз основних напрямів виховної діяльності загальноосвітнього навчального закладу освіти (5 балів)				7. Відвідування позакласних заходів вчителів та студентів, батьківських зборів. (10 балів)				11. Впорядкування звітних матеріалів. Підготовка звіту про проходження практики (переддипломної) педагогічної II етапу (5 балів)			
	4. Складання плану навчально-виховних заходів. (3 балів)				8. Проведення навчально-виховних заходів. Робота з батьками (10 балів)							
	Індивідуальні завдання – 5 балів				Індивідуальні завдання – 5 балів				Індивідуальні завдання – 5 балів			
	Самостійна робота – 5 балів				Самостійна робота – 5 балів				Самостійна робота – 5 балів			
	Залік – 100 балів											
	Підсумковий контроль (вид, бали)											

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом інформації:
 - *Словесні*: настановні конференції, співбесіди, інструктивні заняття, мастер-класи із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з практики (переддипломної) педагогічної оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практиці, за виконання індивідуальних завдань, за самостійну роботу. Модульний контроль здійснюється після виконання завдань практики студентами за відповідним змістовим модулем.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- *Методи письмового контролю*: реферат, конспекти уроків, звіт.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за виконання завдань практики, індивідуальних завдань, самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування бази практики за індивідуальним планом роботи;
- своєчасність виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у виконанні завдань практики.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 8), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розподіл балів, які отримують студенти

VII семестр

Поточне тестування та самостійна робота																	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						Змістовий модуль 3						100
T1	T2	T3	Інд.	Сам	T4	T5	T6	T7	T8	Інд.	Сам	T9	T10	T11	Інд.	Сам	
5	5	5	5	5	5	10	10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	

VIII семестр

Поточне тестування та самостійна робота																	Сума
Змістовий модуль 4						Змістовий модуль 5						Змістовий модуль 6					100
T12	T13	T14	T15	Інд.	Сам	T16	T17	T18	T19	Інд.	Сам	T20	T21	T22	Інд.	Сам	
2	5	5	3	5	5	10	10	10	10	5	5	5	5	5	5	5	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	задовільно
60-68	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Виконання завдань практики (переддипломної) педагогічної забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа тощо).

Під час проходження практики (переддипломної) педагогічної та самостійної роботи студенти використовують методичні рекомендації з практики, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Навчальні посібники.
- Робочу програму.
- Засоби діагностики рівня якості вищої освіти.
- Групові та індивідуальні завдання навчального, виховного і дослідницького блоків практики.
- Звітні матеріали з практики (переддипломної) педагогічної (*Зразки форм*) [5, с.54-59].
- Довідково-методичні матеріали з виконання завдань практики та ін.

12. Вимоги до звіту про педагогічну практику (навчальну)

Підсумковий етап практики (переддипломної) педагогічної включає оформлення студентом звітної документації, отримання з місця практики письмового відгуку, у якому зазначається рекомендована оцінка роботи студента-практиканта. Усі звітні матеріали здаються для контролю керівникам практики в папці, що має назву «*Документація практики (переддипломної) педагогічної*».

Склад звітної документації (Додаток Б):

1. Письмовий звіт про практику (переддипломну) педагогічну.
2. Щоденник практики (переддипломної) педагогічної, який містить такі розділи:
 - відомості про навчальний заклад, у якому відбувається практика;
 - індивідуальний план роботи студента-практиканта;
 - спостереження та аналіз уроків, які відвідав студент;
 - спостереження та аналіз виховних заходів, які відвідав студент.
3. Плани-конспекти залікових уроків, що їх проводив студент (5 шт.).
4. Аналіз відвіданого уроку вчителів або інших студентів (5 уроків).
5. Самоаналіз проведеного уроку студента-практиканта, підписаний студентом (5 уроків).
6. Сценарій виховного заходу, що був проведений студентом (з відгуком та оцінкою керівника від бази практики). Тема виховного заходу, клас – за вибором студента та рекомендацією керівника від бази практики.
7. Звіт про виконання індивідуального або групового завдання (реферат, методична розробка, стаття, доповідь на конференцію).
8. Відгук керівника від бази практики (з рекомендованою оцінкою та печаткою навчального закладу).
9. Презентація (або фотоматеріали) проведення уроків та виховних заходів.

Форма звітності студента за практику – письмовий звіт, підписаний та оцінений керівником від бази практики.

Звіт має містити:

- відомості про виконання студентом завдань навчального, виховного, дослідницького модулів;
- результати виконання групових та індивідуальних завдань;
- висновки і пропозиції щодо поліпшення організації практики.

Звіт захищається студентом перед комісією, до складу якої входять керівники практики від навчального закладу, викладачі та (якщо можливо) керівник від бази практики.

Комісія приймає залік у студентів на базах практики в останні дні її проходження або у вищому навчальному закладі в термін, визначений навчальною частиною відповідного структурного підрозділу університету.

Завершує практику звітна (підсумкова) конференція, під час якої студенти звітують про виконання програми практики. Студенти готують виступи, презентації, виставку стендів, газет тощо, де відображено хід та результати переддипломної педагогічної практики. Керівники практики підбивають підсумки роботи студентів, оголошують оцінки, зауваження та пропозиції керівників практики від вищого навчального закладу, вчителів та студентів.

Результатом практики є узагальнення та вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом вчителя, готовності випускників до самостійної трудової діяльності, а також збір та опрацювання матеріалів для державної атестації.

13. Рекомендована література

Базова

1. «Про освіту»: Закон України № 1060-ХІІ [Електронний ресурс] // Комп'ют. довід. «Ліга бізнесінформ». – Ліга: закон версія 7.7.1.
2. Бевз Г.П. Методика викладання математики: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1989. – 367 с.

Допоміжна

1. Засоби діагностики рівня якості вищої освіти / Стандарт Київського університету імені Бориса Грінченка, 2013.

14. Інформаційні ресурси

1. Інноваційна математика. Персональний сайт вчителя математики Пачкової Анастасії Олександрівни – Режим доступу: <http://matematichka.at.ua/>
2. Міністерство освіти і науки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
3. Циклограма роботи класного керівника. – Режим доступу: trb-school3.ucoz.com/klkerivnuk/cuklograma.doc
4. Портал вчителів України. – Режим доступу: <http://www.nashaskola.org.ua/viewcategory/33-informatika.html>
5. Навчальні програми. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>
6. Об'єднання вчителів математики. – Режим доступу: <http://matematik.org.ua/>
7. Освіта України – інформаційно-методичний освітній сайт. – Режим доступу: osvita.ua/

Довідково-методичні матеріали з виконання завдань практики

А.1 Схема аналізу уроку

Загальні відомості про урок

Дата _____ Предмет _____ Клас _____
 Учитель _____
 Тема уроку _____
 Мета уроку: *дидактична* _____
 виховна _____
 розвивальна _____
 Тип уроку _____

Хід та зміст уроку

- Початок уроку:** своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту, налаштування учнів на роботу, організація уваги і готовності учнів до роботи, наявність необхідного обладнання (крейда, ручки, зошити, підручники, наочні посібники тощо).
- Санітарно-гігієнічні умови проведення уроку:** дотримання гігієнічних вимог (повітряного, теплового, світлового режимів тощо).
- Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку:** дидактичних, виховних, розвивальних, психолого-фізіологічних тощо.
- Тип і структура уроку:** доцільність обраного типу уроку з погляду вивчення теми, відповідність компонентів уроку обраному типу, логічність та послідовність окремих етапів уроку, розподіл часу на уроці, психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку.
- Зміст уроку:** відповідність теми уроку навчальній програмі; наявність чіткого, логічного плану уроку; зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів; доцільний відбір навчального матеріалу; актуалізація опорних знань учнів.
- Реалізація на уроці основних дидактичних принципів навчання** (науковості, наочності, зв'язку навчання з життям, систематичності та послідовності, доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, диференціації, міцності засвоєння знань, умінь, навичок, емоційності навчання тощо).
- Раціональність і ефективність використання різноманітних методів та прийомів навчання** (за джерелом знань (словесні, наочні, практичні), за характером логіки пізнання (аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні, індуктивні, дедуктивні, індуктивно-дедуктивні), за рівнем самостійної розумової діяльності (проблемний виклад, проблемні ситуації, частково-пошуковий метод, дослідницький метод).
- Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів** (індивідуальної, парної, групової, колективної, усної, письмової тощо).
- Раціональність та ефективність засобів навчання** (слово вчителя, підручники, навчальні посібники, різні види наочності тощо).
- Особливості розумової діяльності учнів на уроці:** а) формування уваги: співвідношення мимовільної і довільної уваги; б) місце пам'яті у розумовій діяльності учнів; навчання школярів методів і прийомів запам'ятовування; використання прийомів для активізації різних видів пам'яті (образної, словесно-звукової, емоційної, механічної) та видів запам'ятовування.
- Формування пізнавального інтересу учнів на уроці:** створення проблемних ситуацій, пізнавальні ігри, використання творів мистецтва і літератури, порівняння й аналогії, навчальні дискусії, ефект здивування, емоційність тощо.
- Реалізація на уроці основних складових виховання** (розумового, морального, фізичного, трудового, естетичного, екологічного, правового).

13. **Раціональність та ефективність методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок** (усна перевірка, письмова перевірка, тестова перевірка, практична перевірка тощо).
14. **Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів** (відповідно до критеріїв оцінювання з навчального предмету за 12-бальною системою).
15. **Поведінка вчителя на уроці:** вміння організувати навчальну діяльність учнів, забезпечити трудову дисципліну; вміння розподіляти та зосереджувати увагу, діяти у публічній ситуації; вміння активного слухання; комунікативні вміння; володіння педагогічним тактом; володіння педагогічною технікою; культура педагогічного спілкування; толерантність; культура педагогічного мовлення; темп роботи; стиль і тон роботи (жвавий, рішучий, повільний, байдужий); спостережливість, винахідливість, емоційність.
16. **Завершення уроку:** підсумок уроку, мотивоване виставлення оцінок, повідомлення домашнього завдання, проведення інструктажу щодо його виконання, запис на дошці та учнями у щоденниках.
17. **Результат уроку:** досягнення мети; виконання плану уроку; якість знань, умінь і навичок учнів; освітнє, виховне, розвивальне значення уроку.

А.2 Програма вивчення і складання характеристики класного колективу

1. *Склад класу* – віковий склад; пізнавальний рівень, розвиток учнів; працездатність та успішність учнів.
2. *Рівень розвитку колективу* – стадія (етап) розвитку дитячого колективу; характерні ознаки розвитку колективу; особливості розвитку активу, його роль у формуванні та зміцненні колективу; діяльність органів самоврядування; напрями й стилі взаємин між вихованцями; лідери у колективі, їх вплив на життєдіяльність вихованців.
3. *Рівень морально-духовного розвитку колективу* – рівень сформованості загальнолюдських цінностей; особливості прояву почуттів членів колективу; рівень захищеності особистості; сформованість умінь і навичок у моральній поведінці.
4. *Рівень фізичного розвитку колективу* – загальний стан здоров'я учнів; ставлення дітей до фізичної культури і спорту; потреби у фізичному розвитку.
5. *Рівень естетичного виховання* – сформованість почуттів прекрасного; інтереси учнів до певних видів мистецтва; потреби учнів у сфері естетичного розвитку.
6. *Шляхи та засоби подальшого формування класного колективу*, створення сприятливих умов для розвитку особистості в колективі.

А.3 Методичні рекомендації щодо організації та проведення виховного заходу

1. Підготовка до проведення виховного заходу має займати 7-8 днів.
2. Тема виховного заходу залежить від віку учнів, рівня розвитку первинного колективу.
3. Тема виховного заходу має викликати в учнів інтерес.
4. Складіть сценарій виховного заходу, чітко визначивши тему, мету, необхідне обладнання, етапи.
5. Доберіть для виховного заходу цікавий матеріал, який спонукав би учнів до активної участі у його проведенні.
6. Забезпечуйте мажорний тон у спілкуванні з учнями.
7. Заохочуйте учнів до активної участі у підготовці, організації та проведенні виховного заходу.
8. Ураховуйте особливості соціально-психологічного розвитку дітей різного шкільного віку.
9. Створюйте сприятливі умови для різнобічного розвитку учнів у процесі підготовки та проведення виховного заходу.
10. Навчайте дітей спілкуватися, виховуйте у них толерантність.
11. Поважайте думки всіх вихованців, особливо нестандартні.
12. Залучайте всіх учнів до організації та проведення виховного заходу, не залишайте поза увагою неспівучих.
13. Вивчайте інтереси учнів для визначення подальших тем виховних заходів.

**Звітні матеріали з практики (переддипломної)
педагогічної (Зразки форм)**

Б.1. Титульна сторінка

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет інформаційних технологій та управління
Кафедра інформаційних технологій і математичних дисциплін

**ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ
З ПРАКТИКИ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПЕДАГОГІЧНОЇ**

студента ___ курсу групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

**База для проведення практики (переддипломної)
педагогічної**

(повна назва навчального закладу, адреса)

Термін проходження практики

з _____ по _____ 20__ р.

Б.2. Керівний склад практики. Відомості про базу практики

Керівник практики (випускова кафедра)	
№ і адреса закладу освіти, телефон	
Керівник від бази практики	
Директор	
Заступник директора з навчально-виховної роботи	
Учитель-методист	
Класи, в яких студент проходив практику	

Б.3. Індивідуальний план роботи

№ з/п	Види роботи, заходи	Відмітка студента про виконання
1) Принципи організації освітнього процесу в школі		
2) Практичне проведення уроків математики		
3) Підсумки I етапу практики (переддипломної) педагогічної		
4) Засвоєння методики проведення навчально-виховних заходів в школі		
5) Підсумки II етапу практики (переддипломної) педагогічної		

Підпис практиканта _____

Б.4. Щоденник практики (переддипломної) педагогічної

День	Дата	Перелік заходів	Відмітка керівника
Понеділок			

Вівторок			
Середа			
Четвер			
П'ятниця			

Б.5.

**Звіт про проходження практики
(переддипломної) педагогічної**

(відомості про виконання завдань блоків-модулів: навчального, виховного, дослідницького; результати виконання групових та індивідуальних завдань)

(текст і матеріали звіту)

Підпис практиканта _____